

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad, f 12.
franco per post, » 14.

DICERE VERBUM QUID VETAT?

HORATIUS.

AUVERTENTIEN:

15 cents de rege.
behalve 35 cents veel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

Te Amsterdam heeft een *amsterdamsch* plaats gehad, dat met zwarte en bloedroode letters in de jaarboeken der geschiedenis moet opgeteekend worden; een Catholijk is tot lid van den Raad der stad benoemd! en bleef het daar nog maar bij; maar reën, toekomstige jaar, wanneer het $\frac{1}{2}$ der kiezers moet aftreden, zal het er nog wel anders toegaan. Hooren wij, wat over dit verbazend voorval in de *Arnhemse Courant* van zondag den 10 oktober voorkomt:

„Wij ontvingen zoo even uit Amsterdam een schrikkelijk langen brief, met eene onleesbare onderteekening. Daar dezelve velelei bijzonderheden en eigennamen behelst, spijt het ons dat het schrift niet duidelijker en vooral de waarborg van *waarheid* ons niet door eenen bekenden naam is gegeven.

„Een paar amsterdamsche aristocraten waren een lid van den raad der stad, zouden feestmalen gegeven hebben aan de voornaamste Roomsche-Katholieke kiezers en aan eenige geestelijken. Nog andere middelen zouden aangewend zijn, om de ultra-katholieke clique voor de partij van het behoud te winnen. De uitkomst zou in de eerste plaats geweest zijn de heden door het *Handelsblad* vermelde daadzaak, dat een katholiek lid van den raad is benoemd, een man zonder eenige naam of verdienste, met welken in gewone omstandigheden de zoogenaamde aristocraten zich niet zeer gediend zouden geacht hebben. Daar, entegen hebben de katholieke vertegenwoordigers en hunne pastoors hunnen invloed en hunne stemmen toegezegd om in het volgend jaar, als het $\frac{1}{2}$ der kiezers aftreedt, de behoudsmannen te schragen tegenover de liberalen, natuurlijk tegen nieuwe concessien. In één woord, het komt neder op een tweede monster-huwelijk van het behoud met de ultramontaansche factie, van welk huwelijk bij de stemming over de Bogrooting de geboden zijn gegaan. Wij kunnen alle kleine details en vooral alle eigennamen niet opsommen, welke de ons gezondene brief bevat; gaarne verleenigen wij ons echter met het slot van denzelfden, waarin aan het vrije Nederland den dringenden raad wordt gegeven, om dit bloedschendend monster-huwelijk te stuiten. De spruiten, uit zoo gedrochtelijke vereeniging geboren, zouden erger dan vampyr's zijn.

Eene nadere toelichting van dat schoone arikkeltje zal niet van onpas geacht worden.

En wat dan vooreerst de *Arnhemse Courant* betreft, mag het wel verwondering baren, in een zoo *puriteinsch* blad als de *Arnhemmer* eene inleiding te vinden, als de boven overgeschrevene. De brief van den amsterdamschen korrespondent draagt eene *onleesbare handteekening*. De *Arnhemmer* bekennt zelf dat bij daardoor den waarborg van *waarheid* mist. Inderdaad, de brief kan even goed uit den *Jodenhoek* of uit den *Jordaan* afkomstig zijn als uit eene *dominé's-club*, en het is bekend dat zoo in de eerste er niet vies opgevallen wordt een grap te maken, de laatste evenmin nauwgezet op *waarheid* zijn. Maar de *puriteinsche Arnhemmer* ziet nu ook zoo naauw niet, en bekreunt zich minder om dien waarborg van *waarheid*, nu het er op aan komt de Catholijken een orveeg te geven. Nu, dat is ook zoo plezierig, en het is eene harde bekoring zich dat plezier, om eenen zoo geringen gewetensangst te ontzeggen. 't Is waar, die inleiding schuift tevens van den *Arnhemmer* de verantwoordelijkheid af, indien hetgeen de korrespondent hem schreef eens onwaar was, wijf hij zelf begonnen heeft met te bekennen, dat hij den waarborg van *waarheid* mist, en met deze verklaring, al riekt zij wat *machiavellistisch*, moeten wij wel genoeg nemen, zoo als wij doen bij deze.

Nu dienen wij toch de geschiedenis, door den Amsterdamschen korrespondent, die het ongeluk heeft (?) eene onleesbare handteekening te hebben, nader te ontleden.

Een lid van den Raad en nog een ander aristocraat, (wat drommel, zijn de Catholijken in Nederland reeds zoo ver gevorderd dat zij eene aristocratie hebben? of noemt het Kameleontisch protestantismus hen aristocraten of NIET-VOLK, al waar het in de kraam te pas komt?) een lid dus van den raad die aristocraat is en nog een ander aristocraat hebben feestmalen (NB. in het meervoud) gegeven aan de voornaamste Roomsche-Katholieke kiezers en aan eenige geestelijken en daarenboven nog andere middelen aangewend om (het wel) de ultra-catholieke clique voor de partij van het behoud te winnen. Ergó die ultra-catholieke clique was niets anders dan die voornaamste catholijke kiezers en de eenige geestelijken, welke

bij die feestmalen uitgenoodigd zijn geweest; trouwens B. zal zich door A. niet laten winnen, omdat A. aan C. feestmalen geeft. Dat winnen bestond ditmaal om een Catholijk als lid van den Raad der stad te doen benoemen.

Begrijpt gij zoo een gruwel. Hoe, die Roomschen, die papen, dat niet-volk, vermeet zich vergaderingen te houden, en dan nog wel daarbij te eten en te drinken, om een monster, een vampyr, in den edelen Raad van de vermaarde hoofdstad van het vrije (?) Nederland te duwen! Maar het is ongehoord! Wat verbeeldt zich dat volkje al niet? Het is nog niet eens te vreden dat het zijn aandeel in onze belastingen mag betalen; dat wij het toelaten om voor onze *dominé's-tractementen*, school-kinder- en wat al andere gelden bij te dragen, dat wil nog in den raad zitten, en durft nog wel bijeen te komen, om zich eenen kandidaat te kiezen! IJsselijk! Dat past immers alleen aan de *Protestanten*, die ons dierbaar vaderland van Spanje en van Rome, (niet waar mijnheer de Kempenaer?) vrijgewochten hebben. Dat onze dierbare *Dominé's* bij elkander komen, om eens eenen fikschen brief aan die zotte leden der Staten-Generaal te schrijven, die zonder dat een straf-wetboek zonder *placet* zouden aangenomen hebben, *fat!* dat is hun regt, dat is hun pligt: zij moeten immers waken, dat die verd. papen geen aasje vrijheid inademen, maar zij!... wie heeft het kunnen denken. En dan nog wel met feestmalen. Hadden zij het nog gedaan, gelijk onze *Dominé's*; die hebben op een droogje gezeten, toen zij dien overheerlijken, voortreffelijken brief gewrocht hebben; er kon op zijn best een lange pijp overschieten; ja, ja, het is zoo, al zegt de booze wereld, dat die brief wel door menschen geschreven schijnt, die een gedeelte hunner herseuen in de ledige flesschen hadden achtergelaten.

Maar aan de vruchten kent men den boom; want toen dat volkje daar bij elkander zat om eenen kandidaat voor den Raad te kiezen, hebben zij een man genomen zonder eenige naam of verdienste. Kan het ook anders? Hij is Roomsche, hij is geen vrijmetselaar; hij behoort niet tot onze clubs, hij kan ons niet deugen. Hij bezit de algemeene achting van de gij; onwaar! laffe vleijers. Hij is een man, die om zijn braaf en onafhankelijk karakter en vaderlandsliefde bekend staat; onwaar! hij hoorzaamt immers aan eenen vreemden veld-

Enfin, hij is een man, zonder naam en verdienste, want

Nul n' aura de l'esprit

Que nous et nos ansis.

Maar dit is nog niet alles. In het volgend jaar moet in Amsterdam het $\frac{1}{2}$ der kiezers aftreden en nu hebben die *slempers* reeds eene zamenspanning gesmeed, om daar hunnen invloed en hunne stemmen te doen strekken, om onder dat Kollegie eenige leden der ultramontaansche clique in te dringen. Waar moet het heen op die wijze? Zal dan die verwenschte gelijkheid, waarop dat volk reeds zoo lang aandringt, tot stand moeten komen? Zal ons de scepter uit de handen vallen, zal het ons niet langer gelukken de grondwet, waarmee wij zoo behendig kunnen schermten, als wij willen inpalmten, voor de papen buiten toepassing te houden?

Ja, zóó roept het protestantsch fanatisme door den mond van den Amsterdamschen korrespondent. De protestanten rigten het eene genootschap na het andere op, niet alleen om zichzelf te handhaven, maar ook om het werk der onderdrukking van de Catholijken meer en meer uittebreiden en dezen van alles uit te sluiten wat voordeel is; maar wanneer de Catholijken eenig teeken van leven durven geven, wanneer zij ook eens opstaan om hunne regten te handhaven, dan is alles in rep en roer; laster, valsche aantijgingen, leugentaal, scheldwoorden, alles wordt hun met volle handen toegeworpen; alles wordt in het werk gesteld, om hen te fnuiken. En dan durven zij, die dit werk van ongerechtigheid plegen, nog van *factie* spreken. Als of zij geene *factie*, eene zeer gevaarlijke, doemwaardige, anti-nationale *factie* uitmaakten; eene *factie*, welke sedert kort met vernieuwde woede het hoofd heeft opgestoken, de vooruitzichten, welke het vaderland nog zouden kunnen toelagchen, den bodem inslaat; elken gemoedelijken burger, die zich bereid toonde zijne pogingen bij de pogingen zijner medeburgers te voegen, om naar vrijheid en welvaart te streven, doet terugdeinzen voor de vrees van in handen te zullen vallen van zulke mannen, die de goede trouw der ware vrienden van vrijheid zouden exploiteren, om een afschuwelijk stelsel van overheersching te doen zegevieren, en op geheel een volk het harde juk van het hatelijkst despotismus, dat van godsdienst en demagogie te doen drukken; mannen, die opstand en regering-lootheid in plaats van vrede en rustigen vooruitgang willen stichten! Ja, wij hebben het reeds gezegd en herhalen het, die noodlottige *factie*, welke velen gesmoord achtten, doch, die slechts sluimerde en nu weder opgerezen is, zal indien zij niet gefnuikt wordt, den ondergang des vaderlands berokkenen en om die te fnuiken, moeten alle vrienden des vaderlands hunne pogingen vereenigen. Zij moge, in hare teleurgestelde woede, die vereeniging een *bloedschending* tusschen het Behoud en de ultramontaansche factie noemen, dit zijn woorden zonder zin en beteekenis; of zoo er al aan huwelijk te denken is, dan kennen wij geen *gedrachtelijkere* en meer *bloedschendende* ver-

eeniging, dan die van het *radikalismus* met den *sektengeest*; welk huwelijk onlangs tot stand is gebracht. Wij laten aan elk verstandig mensch over te oordeelen, welke spruiten uit zoodanig huwelijk geboren moeten worden, en of men zich wel een denkbeeld kan maken van *compromis* van eenere ergere soort als daarvan de vruchten zouden wezen.

Ja, om zoodanig huwelijk te *stuiten*, moeten de Catholijken zich afscheiden van diegenen, welke zij tot heden nog als echte liberalen hadden beschouwd, van diegenen, welke zij vroeger zich bereid getoond hadden te ondersteunen, om de vruchten van echt *liberalismus* voorttebrengen, doch die nu getoond hebben wat zij in het schild voeren. Doch te willen beweren dat die afscheiding tot noodzakelijk gevolg moet hebben eene vereeniging met het Behoud, in dien zin als het Behoud hier geïnterpreteerd wordt, is even belagchelijk als ongerijmd en dit beweren kan alleen ingegeven worden door de woede van de moorddadige plannen, welke men gesmeed had, nog tijdig ontdekt en verijdeld te zien.

ITALIË.

ROME 2 oktober. Het *motu proprio* van Pius IX over de inrigting van den stedelijken raad en den Senaat van Rome is uitgevaardigd geworden. Het is eene groote hervorming voor Rome, dat zoolang van de weldaad van stedelijke instellingen, welke de andere steden van de Pauselijke Staten genieten, verstoken is geweest. Ziehier dit staatsstuk.

« Motu-proprio van Pius IX over de instelling van den raad en den Senaat van Rome, »

« Toen de goddelijke Voorzienigheid ons riep tot het bestuur der Kerk en van den Staat, werden onze vaderlijke zorgen gericht naar elke der bevolkingen, welke aan de pauselijke regering onderworpen zijn en vooral naar deze vermaarde hoofdstad, hare oudste zuster, waaraan het ons zoo aangenaam is onze waakzaamheid en arbeid te wijden. Wij hebben de verplichting, om voor die doorluchtige stad eene bijzondere zorg te dragen, omdat wij bij de opperste magt van den soeverein, die van bisschop van Rome voegen, waarover ons hart zoo zeer verlijdt is. En zoo het ons aangenaam is over al onze dierbare onderdanen onze heifdevolle bezorgdheid uit te strekken, zijn wij nog gelukkiger daarvan de bewijzen te geven aan de Romeinen, die wij gedurig onder de oogen hebben en die niet ophouden, met eene buitengewone volharding aan onzen geheiligden persoon nieuwe en voortreffelijke bewijzen van kinderlijken eerbied te geven.

« Wat vooral van belang was en wij vermeenen eene reden van openbare vreugde te moeten zijn, was aan die dierbare stad den ouden luister der gemeentelijke vertegenwoordiging terug te geven, door haar eenen beraadslagenden raad, eene magistratuur, belast om zijne beraadslagingen ten uitvoer te brengen en inkomsten, geveensredigd aan de lasten welke zij te dragen heeft, te verleenen.

« Het was eene aangename taak voor ons hart, ons niet zoodanig onderwerp onledig te houden en wij hebben niet teruggedeinsd voor de ernstige bezwaren, welke ongelukkigerwijs onze voorgangers hadden teruggelaten, toen zij de hand aan dit werk sloegen. Wij hebben aan eene achtenswaardige speciale commissie den last gegeven om een reglement daar te stellen hetwelk, terwijl het de regten van den H. Stoel en der soevereiniteit ongeschonden bewaarde, de bevoegdheden der nieuwe vertegenwoordiging, en gemeentelijk bestuur van Rome zou regelen. Dit reglement is rijpelijk door ons overwogen, en daarover volkomen voldaan zijnde

hebben wij, uit ons *motu proprio* en krachtens ons opperst gezag bevolen gelijk wij bevelen het volgende: »

Volgen de artikelen, 76 in-gatal.

Bij die bepalingen is alle vertegenwoordiging en regtegebied, hetzij administratieve hetzij judicioele en *baronnale* der roomsche magistratuur, welke tot heden van kracht was, afgeschafft. Rome en het gansche *agro romano* zullen, even als de andere gewesten van den Staat, vertegenwoordigd en bestuurd worden door eenen delibererenden raad en eene administratieve overheid.

De raad zal zamengesteld zijn uit 100 leden, als 64 eigenaren, 32 die vrije beroepen uitoefenen of tot wetenschappelijke, letterkundige of kunstelijke kollegien of inrigtingen behooren, bankiers en handelaars, en 4 die de geestelijkheid en liederdegestichten vertegenwoordigen.

De benoeming der stedelijke raden zullen voor de eerste maal door den soeverein geschieden, daarna door den raad zelven, bij derden, van twee tot twee jaar, of volgens de nieuwe wetten, welke zullen uitgevaardigd worden over de algemeene inrigting der stedelijke raden in de Staten van den H. Stoel.

Het stedelijk bestuur hetwelk den naam van Senaat zal dragen, zal bestaan uit eenen senator en 8 adjuuten.

De bevoegdheden van den raad en het bestuur zijn dezelfde als in de overige steden van den Staat. Eindelijk art. 61 bepaalt dat het stedelijk bestuur de registers van den burgerlijken stand zal houden, waarin de geboorten, huwelijken en sterfgevallen van alle personen, van welke geloofsheligenis ook, zullen ingeschreven worden.

In den avond van den 2° is de bevolking in massa naar Monte Cavallo getogen om den Paus voor dit decreet te bedanken.

— Z. Em. de Kardinaal Josephus Albetghini is den 30 september te Rome overleden. Hij was geboren te Cento, bisdom Bologna, den 13 september 1770. In hetto-gebeden aan Gregorius XVI in het consistorie van 13 juni 1834, werd hij in dat van 6 april 1835 geproclameerd. Kundig regtsgeleerde, diepe wijsgeer, wijdde hij zijn gansche leven aan de dienst van den H. Stoel, die hem met hooge en moeilijke betrekkingen vereerde, welke de overledene altijd met den eervolsten roem bekleedde. Zijn dood wordt te Rome algemeen betreurd.

NAPELS. De oproerige bewegingen, welke op onderscheidene punten uitgebarsten zijn, hebben nimmer eenen omvang gehad, welke aan de napelsche regering wezenlijke en ernstige bezorgdheid konde inboezemen; en dit is zoo waar, dat het voornaamste opperhoofd der opstandelingen, Rameo, zich uit eigen beweging aan de koninklijke troepen heeft overgegeven, hetgeen, hetzij in het voorbijgaan gezegd, niet schijnt te bewijzen, dat al degenen, die in handen der overheid vielen, zonder genade doodgeschoten werden.

Thans is het oproer overwonnen en het gouvernement des konings is meester van den toestand. Al de punten, welke nog eenige bezorgdheid konden verwakken, zijn door eene sterke met bevoegde en mobiele kolonnen doorkruisen, even als alle jaren op dit tijdstip, de provincien.

Doch dit is nog niet de geheele waarheid, het beste deel der waarheid. Als zeker wordt meld, dat koning Ferdinand niet ongevoelig is gebleven aan de bevoorrenswaardige rampen, die eenige jaren lang den vrede van zijn koninkrijk dikwijls gestoord hebben, noch aan de roomsche beweging, welke Pius IX aan de gouvernemen ten even als aan de bevolkingen van het Schiereiland gegeven heeft; zoo hij met kracht den vrede gefnuikt heeft, beseft hij evenzeer de noodzaakheid, van aan de liberale denkwijze toe te laten en hij heeft beloofd, dat hij, na de

Jegens de overwonnenen het schoonste der prerogatieven van de overmagt en het koningschap zou aanwenden, namelijk: de goedertierendheid.

ZWITSERLAND.

De groote raad van Lucern, die den 5 en 6 dezer maand vergaderd is geweest, heeft het beroep op het volk, hetwelk door eene vergadering van burgers voorgesteld was, niet aangenomen; de uitvoerende raad had slechts voorgesteld, de manschappen der militia aan eenen speciaal eed onderwerpen. Eene commissie is benoemd om dit voorstel te onderzoeken en heeft in de zitting van den volgenden dag tot de aanneming geconcludeerd. De groote raad heeft in denzelfden zin gestemd met eene meerderheid van 86 stemmen tegen 8. Daarna is aan het gouvernement zeer uitgebreide staatkundige, militaire en financieele volmagt gegeven.

Te Bern worden de oorlogstoeberijdselen met ijver voortgezet. Men maakt inpubliek, plakkaten en formulieren van betwijfen van overlijden.

In Grauwubunderland en St. Gallen is een verzoekschrift in omloop, waarbij gevraagd wordt dat de kwestie van den oorlog aan het volk zal onderworpen worden.

Te Geneve is een volksvergadering gehouden, om eene kantonnale afdeeling te vormen van de zwitsersche club, opgericht is door de club van den heer te Bern. De vraagstukken, welke aan de orde van den dag zijn, worden daar door onbekende demagogen in den zin van het uiterst-radikalismus behandeld. De inzichten der partij zijn zonder eenig ontzag en met eene ongekooldheid, welke men van zulke redenaars verwachten mogt, blootgelegd. Het geldt de confederatie te democratiseren, zooals men de kantons gedemocratiseerd heeft en de aristocratie uit hare laatste schuilplaats te verjagen. Daarom wil de radikale partij den oorlog.

Het eedverbond wijzigen, om aan de hoofden van het radikalismus het middel in handen te geven, hunne persoonlijke belangen en die hunner partij te bevorderen, ziedaar het doel der radikale staatkundige veranderingen. Met dit inzicht zijn de Kluggeren van Argau vernietigd, is de verjaging der Jesuiten geëischt, hebben de expeditien der vrijkorpsen plaats gehad, is de Sonderbund ontbonden en zal eindelijk de oorlog verklaard worden aan de afstammelingen van hen, die het eerste Zwitsersche verbond sloten en met hun bloed bezegelden.

Met een blijkbaar genoegen werd door de radikalen plusseling (het overlijden) gemeld van den heer Adriaan de Courten, een der fanatiekste leden van den landdag. Deze tijding is valsch. De afgevaardigde, wiens ketsnachtige redevoeringen zoo dikwijls de radikalen in woede deden ontsteken, bevindt zich, met eenige andere vertegenwoordigers van den Sonderbund te Lucern. Het is echter waar dat Waadt een zijner eervolste burgers verloren heeft in den persoon van den heer Mauricius de Courten, voorzitter van den gronten raad. Hij is gestorven op den eerepost, waarin het vertrouwen van zijn vaderland hem geplaatst had. Een aanval van beroerte trof hem op het oogenblik toen hij de openingsrede der zitting van dien raad eindigde.

Een brief van Sainte-Croix (Waadt) meldt dat men in den nacht van 7 en 8 oktober vier wagens met wapens en oorlogsbehoefden, voor den Sonderbund bestemd, ongehouden heeft. Het is klaarblijkelijk van de uit Frankrijk gezondene wapens dat hier gesproken wordt. Deze tijding verdient echter nadere bevestiging.

DUITSCHLAND.

Uit Wenen maakt men, dat de aartsbischop Ferdinand d'Este, die dezer dagen met de aartsbischop Elisabeth in het huwelijk getreden is, verheft zal worden tot den graad van luitenant-veld-

maarschalk van het oostenrijksch leger en tot gouverneur van Moldavie. Die vorst is 25 jaren en zijne gemalin 17 jaren oud. Bij gelegenheid van dat huwelijk heeft de keizer 3000 fl. aan de armen der hoofdstad doen uitreiken.

ENGLAND.

LONDEN, 11 oktober. Wij vernemen uit eene goede bron, zegt de *Cork Examiner*, dat het parlement in de volgende maand bijeen zal komen. Wij hopen vurig dat de maatregelen, welke het nemen zal, geëvenredigd zullen zijn aan het hooge gewigt der crisis, welke tot die bijeenkomst aanleiding geeft.

— In eenen brief uit Turyn van den 2 oktober leest men: de graaf de Minto is door den koning van Sardinië in audientie ontvangen en heeft het eervolste onthaal genoten. Men zegt dat de graaf niet naar Rome zal vertrekken dan na het ontvangen van nieuwe instructien van zijn hof.

— Dezer dagen is een verschrikkelijk ongeluk gebeurd op het kasteel Lissamoure, bij Ballymoney. De heer Macartney, eigenaar van dat kasteel, had, als kapitein der *jeomanry* van het kanton, eene groote hoeveelheid buskruit. Een gedeelte van dat buskruit, hetwelk vóchtig geworden was, werd te droogen gelegd in eenen gang, waar zelden iemand doorkwam. Li. dinsdag kwam mistress Macartney door dien gang met eene brandende kaars. Men weet niet of zij onbekend was met het daar nedergelegde buskruit, doch naauwelijks was zij in den gang gekomen of eene vreeselijke ontplofing liet zich hooren en in een oogenblik was het gansche kasteel, met uitzondering van den vleugel, aan de overzijde van dien waar het ongeluk gebeurde, in eenen puin hoop veranderd. De ongelukkige vrouw, de onschuldige oorzaak dier ramp, was daarvan het eerste en eenige slagtoffer. Men heeft slechts eenige onkenbare overblijfselen van haar lijk teruggevonden. Bij geluk waren het gezin en al de bedienden juist op dat oogenblik allen in den vlengel, welke overeind is gebleven.

SPANJE.

MADRID 7 oktober. Men verzekert dat de generaal Serrano tot den rang van prins en Grande van Spanje zal benoemd worden.

Nog meldt men als zeker dat den generaal Concha zijn ontslag als kapitein-generaal van Katalonie zal worden gegeven.

— Een ieder is te Madrid verward geweest over de plotselinge verandering welke in het ministerie is voorgevallen. Al de staatkundige mannen, zoo gematigden als progressisten, hebben een kreet doen hooren, deze van verantwoordiging, gene van gejuich.

De progressistische drukpers is in massa tegen het nieuwe ministerie en inzonderheid tegen den generaal Naryaez opgestaan. De gematigde bladen zien, integendeel, in dezen laatsten den redder der vrijheden van Spanje en van den troon.

Nooit schijnt de toestand van het spaansch gouvernement benarder geweest te zijn; ongelukkig zal zulke zoo blijven zoolang het Schiereiland het juk van vreemden invloed zal ondergaan.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 oktober. Li. zaterdag is prins Jerome Bonaparte, ex-koning van Westfalen, vergezeld van zijnen zoon, bij den koning in een bijzonder gehoor toegelaten. Daarna heeft de prins zich naar het hotel van den voorzitter van den raad, van den voorzitter der Pairskamer en naar dat van de Gedeputeerden begeven, om de ministers en de kamers in de personen van hunnen president te bedanken voor de parlementaire stappen ten zijnen behoeve gedaan en de goede gemoedsgesteldheid, welke hem zal veroorloven een einde aan zijne lange ballingschap te zien.

Heden zijn koning Jerome en zijne zoon naar de Invaliden gegaan, om het overschot des keizers te bezoeken.

— Uit Rome schrijft men aan *l'Univers*. De heer de Corméhin, die sedert eenigen tijd hier is en algemeen geacht wordt, is met de orde van Pius IX begiftigd. Hij is de eerste franschman, die deze onderscheiding genoten heeft. De Paus heeft dit gunstbewijs doen tergezeld gaan van eene zeer vercerende breve.

— Men zegt dat de grieksche minister Koleri bij testament aan den heer Gutzot den diamanten ring, welke hij gewoonlijk droeg, geschonken heeft.

BRUGIE.

BRUSSEL, 13 oktober. Het ministerie heeft be-

sloten dat geen ambassadeur te Rome zou benoemd worden, ter vervanging van den heer Leclercq, die zijn ontslag gevraagd heeft.

Bij het departement van binnenlandsche zaken heeft een even *piquant* voorval plaats gehad. Het schijnt dat het ministerie, na reeds eenmaal het koninklijk besluit, waarbij de heer d'Huart ontslagen wordt van zijnen post van gouverneur der provincie Namen, aan den koning ingediend en weder ingetrokken te hebben, nu dit besluit van ontslag ten tweedenmale aan de onderteekening des konings heeft aangeboden.

— De schuldeischers van den heer Legrelle, bankier te Brussel, zijn gisteren in eene der zalen van het stadhuis vergaderd geweest om te handelen over een uitstel tot liquidatie, door dat huis gevraagd. De heer Verhulst, schepen der stad, zat de vergadering voor. Eenparig is besloten het gevraagde uitstel te verleenen.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 15 October.

De *Staats-Courant* van gisteren bevestigt het programma der plegtige opening door Z. M. den koning der gewone jaarlijksche zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op maandag aanstaande den 18 oktober. Het is het gewoon programma.

— Eene gewigtige gebeurtenis schijnt op handen te zijn en eerst sedert eenige dagen is daarvan onder het publiek het gerucht verspreid. Men spreekt van het besluit der Regering om tot eene grondwets herziening over te gaan. Onderscheide omstandigheden in deze laatste dagen schenen aan die tijding eene zekere mate van waarschijnlijkheid te geven, toen een opmerkenswaardig artikel in den *'s Gravenhaagischen Nieuwsbode* van woensdag 11. daaraan in zekeren zin het zegel van waarheid kwam hechten. Trouwens de toon, waarin dat artikel geschreven is, laat bijna geen twijfel omtrent het besluit der regering over, daar wij niet kunnen veronderstellen, dat het haagsche ministerieel-politieblad die snaar op zulken toon zou aangeroerd hebben, indien het niet of van hoogerhand geïnspireerd of volkomen met het voornemen der regering bekend was. Wij kunnen althans vooral niet instemmen met het gevoelen van de *Burger*, die daarin niets anders ziet dan « uitstrooisels, » waarvan het doel niet anders kan zijn, dan den » koning bij zijne verschijning in het openbaar een » al ware het dan ook slechts oogenblikkelijk en » schijnbaar goed onthaal van den kant des ver- » bitterden volks te verzekeren, » want de verantwoordelijkheid, de verschrikkelijke verantwoordelijkheid van een teleurgesteld ontwakken, zou op de roekeloze verspreiders van zulke uitstrooisels nederkomen; eene verantwoordelijkheid, welke het haagsche ministerieele blad voorzeker niet op zich zou willen laden.

Wij deelen hier de zinsnede uit het artikel van den *Nieuwsbode* mede, waarin op het voornemen der regering om tot eene grondwets herziening over te gaan gezinspeeld wordt:

» Gunstig schijnt ons dus het tegenwoordig tijds- » gewricht voor de regering, om, uit de volheid » harer oppermagt, en zonder het minst aan hare » kracht en waardigheid te kort te doen, de blijde » boodschap te brengen, dat eene wet zal worden » voorgedragen, waarbij eene herziening der grond- » wet noodzakelijk verklaard, de te maken verande- » ringen en bijvoegingen zelve duidelijk aangewezen » en uitgedrukt zullen worden. Mogt het met de » wijsheid des Konings, met het inzicht zijner staats- » dienaaren strooken, tot dezen stap te besluiten; » aan den wensch der natie zou door de regering » voldaan zijn! »

Vraagt men ons nu, wat wij van die grondwets herziening verwachten, antwoorden wij onbewimpeld: niets! De regering zal en kan geene herziening voordragen in den radikalen protestantschen zin, welke thans bovendrijft en nog dierst is over de behaalde overwinning, bij de beraadslagingen over het wetboek van stratregt. De regering zal, vreezen wij, in die herziening geen afstand doen van hare autokratie op de koloniën, en op dit punt zal de meerderheid onzer vertegenwoordigers met halve maatregelen geen genoegen nemen. De regering zal, naar ons vooruitzigt, geene hervorming in het kiesstelsel invueren en daarop zal waarschijnlijk aangedrongen worden. Het enige, wat misschien door de regering zal voorgesteld worden, zal beaan in eenige bepalingen, waarbij het mogelijk zal worden, tot het daarstellen van kieswetten over te gaan en misschien de ontbindbaarheid der Tweede

Kamer. En verondersteld dan nog dat die bepaalde voordragten mogten aangenomen worden, om de moeilijkheden en tegenstrijdigheden, welke de grondwet in deze punten oplevert, weg te nemen, dan zal toch de wensch der verschillende deelen der natie niet bevredigd zijn en zal de roep naar grondwetsherziening niestemin steeds aanhouden.

De tijd zal leeren in hoe ver de loopende tijdingen waar zijn en welke uitgebreidheid, indergaafe van waarheid, aan de herziening gegeven zal worden. Het besluit is allergewichtigst en wij hopen dat het goede vruchten zal mogen dragen, doch zijn niet zonder vrees.

— Mgr. Vrancken, bisschop van Colophon en eoadjutor van den vicaris-apostoliek van Java heeft den 12 de gemeente Montenacken, zijne geboorteplaats bezocht; om afscheid van zijne familie en vrienden te nemen. Mgr. heeft bij die gelegenheid, van eene aanzienlijke priesterschaar omgeven, eene pontificale dienst verrigt.

— Van een gewoonlijk goed onderrigte zijde werd ons dezer dagen verzeerd, dat de regering er thans ernstig aan dacht, aan de aanstaande wetgevende vergadering een wetsontwerp voor te stellen op eene belasting der inkomsten, gepaard met eene geheele afschaffing van het gemaal, en eene wijziging van sommige andere accijnzen. De woelingen welke de hooge prijs der levensmiddelen ten vorigen jare ten gevolge had, het toenemend pauperisme, en de ook thans nog onevenredig hooge prijs van den prijs der levensmiddelen, moeten zoo vele beweegredenen zijn voor het plan der regering. Tevens kunnen wij verzekeren, dat op nieuw met herhaalden drang aan den heer van Rappard, president van ons gerechtshof het ministerie van binnenlandsche is aangeboden; ZHEG heeft evenwel dezer dagen openlijk te kennen gegeven, dat hij in geen geval dat aanbod zou aannemen.

(Ar. Cour.)

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 8sten october 1847, n°. 61, is de heer F. Koch erkend als consul van Zwitserland te Rotterdam, voor de provincien Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant, mitagaders het hertogdom Limburg.

's HAGE, 14 october. H. M. de koningin is beden omstreeks 12 ure alhier in den besten welstand teruggekeerd. Onmiddellijk na hare aankomst heeft H. K. H. mevrouw de prinses Albert van Pruisen een bezoek bij H. M. afgelegd, waarna H. M. terstond, vergezeld van prins Hendrik, zich heeft begeven naar het hotel van prins Alexander, die thans gewoogzaam geheel hersteld is.

MEPPEL, 10 October. Donderdag 11. (botar donderdag) zijn alhier ter markt door eenige belangstellenden geteld 564 wagens, alle min of meer met producten geladen; terwijl dien dag en vrijdag daarop, op de stads waag alhier, de aanzienlijke hoeveelheid van 1580/4 vaten boter gewogen is, waarvan de prijs gemiddeld f 34 is geweest.

LAATRE BERIGTEN.

Den 6 hebben te Livorno eenige ongeregelde heden door jonge lieden plaats gehad, welke spoedig door de burgerwacht beteugeld werden en bij de overgrote meerderheid der hovingking hooge afkeuring vonden.

De tijdingen uit Amerika staan nog in lange niet naar de vrede.

Men verzekert dat de Porte een nieuw uitstel aan Griekenland gegeven heeft en dat de hoop tot eene vriendschappelijke schikking nog niet opgegeven moet worden.

De aanhouding van een konvooi met wapens voor den Sonderbund door de patriotten van Neuburg bevestigt zich. Het gouvernement van Neuburg schijnt voornemens te zijn zulke aanhoudingen in het vervolg te beletten en zelfs de ijverige patriotten van Fleurier te willen straffen, doch het eedgenootschappelijk bewind heeft den raadshier Stockman derwaarts gezonden om tusschen beide te treden.

In de beijersche kamer der afgevaardigden zijn voerstellen gedaan tot verzachting der censuur en tot het doen van de noodige stappen bij de Duitse Bondsvergadering, om voor gansch Duitschland vrijheid van drukpers te bekomen.

Den 7 october zijn vijf beschuldigen in het proces der poolsche zamenswering door het criminel hof van Berlijn, vrijgesproken en in vrijheid gesteld.

Pater Vasquez, van de societeit Jesus, de vermaardste atchitect van Spanje, is overleden, terwijl hij zich gereed maakte eener tunnel onder het gebergte van Guadarrama te openen.

De koninklijke dekroten betrekkelijk den verkoop

van de goederen der gemeenten en der liefdegestichten, en het wunststelsel zijn ingetrokken.

Eenige omstandigheden dezer dagen voorgevallen, doen hopen dat men op het spoor is der moordenaars van Evenepool.

Advertentien.

* * * Beden overleed tot onze innige droefheid; na voortien te zijn van de H. H. Sacramenten onder moeder de Heilige Kerk, aan een verval van krachten, in den ouderdom van 74 jaren, onze veel beminde Vader, ANTONIUS VAN EIJK.

Uit aller naam,
E. VAN EIJK.

Bokhoven den 13 October 1847.

* * * De GEZIGTKUNDIGE MAGNUS MORIS, berigt het geerde Publiek dat hij alhier te spreken of te ontbieden is bij den Heer DOCTERS, in de Karpestraat van den 19 tot den 26 dezer.

Zijne ondervinding in het vak der GEZIGTKUNDE, gepaard met een uitmuntend assortiment van GLAZEN, zoowel in BRILLEN als tot andere INSTRUMENTEN, laat geen twyfel, of des benoodigd zijnde, zullen zij hem met Hun Edele guest vereeren.

Bij J. VAN DE SANDE,

Te DRUNEN bij WAALWIJK.

Is te KOOP beste Geldersche en Heusdensch

HOP,

Tegen Civielen Prijs, bij goede verzekering op drie maanden te betalen.

Provincie
NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 27 October 1847, des voormiddags ten 11 ure, zal door het GEMEENTE-BESTUUR van SCHIJNDEL, in bijzijn van den Heer HOOFDINGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT, in de PROVINCIE NOORD-BRABAND, ten Raadhuije van Schijndel worden

AANBESTEED :

Het maken van VIER GEMETSELDE DUIKERS, in en het BEGRINDEN van de AARDENBAAN van af het Dorp Schijndel tot aan de Zuid-Willemsvaart in de rigting van Heeswijk, hebbende eene lengte van 3900 Ellen; met het Onderhoud van dien, gedurende een jaar na de voltooiing.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en ophod.

Het Bestek, op hetwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve op het Raadhuis te Schijndel ter lezing leggen, te 's Hertogenbosch, in het Neerstrandsed en Eindhovens-Koffijhuise te Grave, bij de Wed. SCHOONBERG; te Heusden in het Logement het Wapen van Amsterdam; te Schijndel in het Logement de Zwaan, bij J. VAN DER VEN en te Heeswijk, in de Zwaan.

Zullende daags vóór den dag van beateding, alsmede des woeds 's morgens tusachen 8 en 9 ure van laatstgemelden dag de noodige aanwijzing in loco worden gedaan; terwijl intusschen de verlangde wordende inlichtingen te bekomen sijn, zoo bij den Heere HOOFDINGENIEUR voornoemd, te 's Hertogenbosch, als bij het GEMEENTE-BESTUUR van Schijndel.

Zegt het Voort.

Aanbesteding.

Op Vrijdag den negen en twintigsten October 1847, des voormiddags ten elf ure, zal in bijwezen van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie Noord-Brabant, door de Gemeenten Besturen van Cuyk en Linden, onder nadere approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, ten Raadhuije van Cuyk worden

AANBESTEED.

HET VERBETEREN

alsmede

HET BEGRINDEN

der

AARDENBAAN,

van af het dorp Schijndel tot aan het Veerhuis te Catwijk eene lengte uitmakende van 2460 Ellen.

Deze AANBESTEDING zal geschieden bij Inschrijving en Ophod.

Het Bestek waarop bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben zal boven en behalve op het Raadhuis te Cuyk ter lezing leggen te Cuyk in den Groden Leeuw en te Catwijk in het Veerhuis bij H. VAN HOUT.

Zullende op den Tweeden dag voor die waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan te begijnen des morgens om negen ure van de zijde van Cuyk, terwijl intusschen nadere informatie bij de Gemeentee Besturen van Cuyk en Linden te bekomen.

ZEGT HET VOORT.

Graanmarkt.

van 's HERTOGENBOSCH
Woensdag en Donderdag, 13 en 14 October.
ROGGE / 7.11 / 7.65 a / 8.00.
BORKWEIT / 5.90 a / 7.50 / 8.15.
HAVER / 3.45 / 3.75.

De zetting van het Nieuw-Nederlandsche pond 33½ cents de drie Nederlandsche ponden, het Nedert pond Boter f 0.84 a f 0.94.

Voor het Brood-District Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 15 October 1847, des middags ten 12 ure, 20 cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-District Vught, te rekenen van vrijdag 15 October 1847 des morgens ten acht ure, op 30 cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-district Uden, te rekenen van vrijdag den 15 October 1847, op 30 Cents de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-District Ravenstein, te rekenen van Zondag den 17 Oct. 1847, op 51½ cents de 5 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 13 October.

Tarwe tot circa vorige tijden met weinig handel; 130 p. b. Poolache 1428; 134, 135 p. Meekleeb. 1370; 375; 136 p. dito 1376.

Rogge algen verkocht bij geijven, in cons. 117 p. Eijerh. 1200; 116 p. Arch. 1200.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren de MAAS te Grave en van de Diepte te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure:

Dag	MAAS TE GRAVE			DIEPTE TE 'S BOSCH			
	NOVEN	GEVASSEN	GEVALLEN	BOVEN	ONDER	GEVASSEN	GEVALLEN
	AP.						
Oct.	all.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	dm.
13	6	1	14				
14	5	91	20			1	19
15						1	27

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 9 october voet 7 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOT.